

Sygn. akt II Ca 370/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 czerwca 2023 r.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim II Wydział Cywilny Odwoławczy
w składzie:

Przewodniczący	Sędzia Paweł Hochman
Sędziowie	Jarosław Gołębiowski Agnieszka Leżańska
Protokolant	Monika Zbrożek

po rozpoznaniu w dniu 26 czerwca 2023 r. w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa małoletniej M. K. (1) reprezentowanej przez przedstawicielkę ustawową I. K.

przeciwko M. K. (2)

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim

z dnia 10 marca 2023 r. sygn. akt III RC 120/22

zmienia zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym i drugim sentencji w ten tylko sposób, że alimenty od M. K. (2) na rzecz M. K. (1) podwyższa do kwoty po 1.100 (jeden tysiąc sto) złotych od dnia 1 kwietnia 2022 roku oraz dodatkowo zasądza od pozwanego M. K. (2) na rzecz powódki M. K. (1) kwotę 1.800 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

oddala apelację powódki w pozostałej części i apelację pozwanego w całości;

znosi wzajemnie między stronami koszty procesu za instancję odwoławczą.

Sygn. akt II Ca 370/23

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 marca 2023 roku Sąd Rejonowy w Tomaszowie Maz. podwyższył alimenty zasądzone od pozwanego M. K. (2) na rzecz jego małoletniej powódki M. K. (1) z kwoty po 520 złotych do kwoty po 1.100 złotych miesięcznie poczynając od dnia 1 stycznia 2023 roku, pozostawiając pozostałe warunki płatności bez zmian (pkt 1), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt 2), nakazał pobrać od pozwanego rzecz Skarbu Państwa – Sądu

Rejonowego w Tomaszowie Maz. kwotę 400 złotych tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej (pkt 3) oraz nadał wyrokowi w punkcie „1” rygor natychmiastowej wykonalności (pkt 4).

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu Rejonowego:

Pozwany M. K. (2) i I. K. mają córki I. i M.. Obydwie córki miały przyznane alimenty w wysokości po 420 złotych miesięcznie na mocy ugody zawartej w dniu 18 października 2013 roku w sprawie III RC 410/13.

Małżeństwo M. K. (2) i I. K. zostało rozwiązane przez rozwód wyrokiem z dnia 7 lipca 2015 roku, wydanym Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. w sprawie sygn. akt I C 187/15. Wyrokiem tym podwyższono także alimenty należne małoletniej powódce M. K. (1) z kwoty po 420 złotych do kwoty po 520 złotych miesięcznie, pozostawiając bez zmian pozostałe warunki płatności. Wyrok uprawomocnił się w dniu 29 lipca 2015 roku.

W dacie poprzedniej zmiany wysokości świadczenia alimentacyjnego M. K. (2) miał 47 lat. Pracował jako operator koparko-ładowarki. Za czynsz płacił 500 złotych, miał samochód R. (...) rocznik 2003. Do pracy dojeżdżał 10 kilometrów. Zarabiał około 1.700 złotych miesięcznie.

I. K. miała 46 lat. Pracowała jako montażysta i zarabiała 1.250 złotych miesięcznie. Spłacała pożyczkę za meble w kwocie 100 złotych miesięcznie. Za czynsz płaciła 800 złotych miesięcznie.

M. K. (1) miała wówczas 10 lat i uczęszczała do szkoły podstawowej. Miała problemy ze zdrowiem, nosiła okulary, gdyż niedowidziała na jedno oko, oprócz tego często zapadała na infekcje w okresie zimowym. Ojciec zabierał małoletnią do swojej rodziny i do kina. Dokładał się także do wyjazdu na zieloną szkołę.

Obecnie M. K. (2) ma 55 lat, pracuje w firmie (...) i zarabia około 3.200 złotych netto miesięcznie. Pozwany jest sam. Posiada mieszkanie własnościowe o powierzchni (...) m². Na zakup mieszkania dał pozwanemu 90.000 złotych ojciec, a pozostałą kwotę pozwany pożyczył w banku. Pozwany spłaca pożyczkę w ratach po 430 złotych miesięcznie. Za czynsz płaci 500 złotych, za światło 100 złotych, a za gaz 30 złotych. Za internet telewizję i telefon pozwany płaci 100 złotych. M. K. (2) ma cukrzycę, chory kręgosłup i problemy z sercem. Za leki płaci około 150 złotych miesięcznie.

Od lutego ubiegłego roku pozwany zaczął płacić na młodszą córkę po 800 złotych miesięcznie. Kwotę tę zaczął płacić po zakończeniu płacenia alimentów na rzecz starszej córki. M. K. (2) jest świadomy konieczności uczestniczenia przez córkę w terapii. Próbuje też nawiązać kontakt z córką. Pozwany w dalszym ciągu posiada samochód R. (...) z 2003 roku.

I. K. przebywa na zasilku rehabilitacyjnym i otrzymuje świadczenie w wysokości 2.100 złotych. Za czynsz płaci 660 złotych, za prąd 250 złotych raz na dwa miesiące, za gaz 42 złote miesięcznie. Za telewizję, internet i telefon matka małoletniej powódki płaci 140 złotych miesięcznie. I. K. posiada samochód – O. (...) z 1997 roku. Na paliwo wydaje około 300 złotych miesięcznie. Matka małoletniej powódki otrzymuje świadczenie 500+ na córkę. Córka chodzi do psychologa i psychiatry prywatnie, gdyż oczekiwanie na wizytę z NFZ byłoby zbyt długie w jej obecnym stanie zdrowia, poza tym miałyby różnych psychologów raz w miesiącu a terapia jest skuteczna kiedy ma regularne spotkania z tym samym terapeutą.

Małoletnia powódka M. K. (1) ma obecnie 17 lat, uczęszcza do drugiej klasy Technikum (...) w T. M.. Od 2021 roku cierpi na depresję. Małoletnia dwa razy w miesiącu uczęszcza na terapię psychologiczną. Wizyta u psychiatry kosztowała 170 złotych, a ma wzrosnąć do 230 złotych. Terapia psychologiczna odbywa się dwa razy w miesiącu i koszt jednego spotkania to 140 złotych. Terapia odbywa się raz na dwa tygodnie, a dla optymalnej skuteczności powinna się odbywać co tydzień. Małoletnia uczestniczy w terapii co dwa tygodnie, gdyż matka nie jest w stanie ponieść kosztów zajęć z terapeutą co tydzień. M. K. (1) ma wadę wzroku, zmienia okulary co dwa lata. Ostatnie okulary kosztowały 1.000 złotych. Małoletnia jest nieklasyfikowana po I semestrze. W chwili obecnej nie chodzi do szkoły.

Obecnie pozwany nie płaci alimentów na starszą córkę, a obowiązek alimentacyjny wygasł, z uwagi na wiek córki.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

Motywuując powyższe wskazał, że zgodnie z art. 133 § 1 k.r.o. obowiązek dostarczania środków utrzymania i wychowania dziecka, które nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie obciąża rodziców tego dziecka. Rodzice dziecka są więc obowiązani wspólnie do przyczyniania się do zaspokajania potrzeb dziecka, przy czym obowiązek ten ciąży również na tym z rodziców, z którym dziecko na co dzień przebywa.

Stosownie natomiast do treści art. 135 § 1 k.r.o. zakres świadczeń alimentacyjnych zależy z jednej strony od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz z drugiej strony od finansowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

Z kolei zgodnie z art. 138 k.r.o. można żądać zmiany wysokości zasądzonych alimentów w przypadku zmiany stosunków między stronami.

Przez zmianę stosunków rozumie się istotne zwiększenie się, zmniejszenie lub ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji albo istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, wskutek czego ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga odpowiedniego skorygowania.

Z powyższego wynika, że rozstrzygnięcie w przedmiocie żądania podwyższenia alimentów, wymaga porównania stanu istniejącego w dacie uprawomocnienia się wyroku zasądzającego alimenty po raz ostatni ze stanem istniejącym w dacie orzekania w przedmiocie ww. żądania.

Przez usprawiedliwione potrzeby uprawnionego rozumieć należy potrzeby, których zaspokojenie zapewni mu odpowiedni do jego wieku i uzdolnień prawidłowy rozwój fizyczny i duchowy. Możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego określają zaś zarobki i dochody, jakie uzyskiwałby on przy pełnym wykorzystaniu sił fizycznych i zdolności umysłowych, a nie rzeczywiste zarobki i dochody.

Wysokość alimentów należnych od pozwanego na rzecz jego córki M. K. (1) ustalona została w kwocie po 520 złotych miesięcznie ponad 8 lat temu.

Niewątpliwie w tym okresie wzrosły i zmieniły się usprawiedliwione potrzeby powódki. W dacie ustalania wysokości obowiązku alimentacyjnego pozwanego powódka miała 10 lat, obecnie zaś jest uczennicą szkoły średniej i ma 17 lat. M. K. (1) cierpi na poważną depresję i wskutek choroby przestała uczęszczać do szkoły. W chwili obecnej sytuacja małej jest trudna, źle rokuje na przyszłość i wymaga intensywnej terapii, która wiąże się z wysokimi kosztami. Są to z pewnością koszty niewystępujące podczas ostatniego ustalania raty alimentacyjnej.

Jak wyżej zaznaczono, wysokość przedmiotowych alimentów po raz ostatni była ustalona 8 lat temu na kwotę 520 złotych.

Żądaniem powództwa było podwyższenie tych alimentów do kwoty po 1.500 złotych miesięcznie.

W ocenie Sądu Rejonowego biorąc pod uwagę okoliczności, które zmieniły się w porównaniu z datą poprzedniego wyrokowania zasadne było podwyższenie małej alimentów otrzymywanych od ojca.

Małoletnia jest obecnie jedyną osobą wobec której pozwany jest zobowiązany do alimentacji i powinna żyć na poziomie podobnym do rodziców i mieć zaspokojone wszystkie potrzeby, a nie tylko te niezbędne.

Sąd I instancji uznał, że po stronie pozwanego występują takie możliwości zarobkowe i majątkowe, że może on łączyć alimenty w zasądzonej kwocie.

Pozwany ma stały miesięczny dochód, prowadzi gospodarstwo domowe samodzielnie. Pozwany nie ma na utrzymaniu nikogo poza małą powódką.

Co prawda pozwany zaczął dobrowolnie płacić po 800 złotych miesięcznie na rzecz córki, jednak jest to ciągle zbyt niska kwota w odniesieniu do realnych potrzeb małoletniej córki stron.

Zdaniem Sadu Rejonowego przyznana powódce kwota nie jest nadmierna i nie obciąża pozwanego w sposób znaczny. Należy mieć również na uwadze, że pozwany w chwili obecnej utrzymuje jedynie szczątkowy kontakt z córką, nie ma zatem możliwości zadośćuczynić obowiązkowi alimentacyjnemu przez osobiste starania w wychowaniu powódki. Małoletnia powódka w obecnym stanie zdrowia, jest mimo wieku, osobą potrzebującą pieczy rodzica w znacznym stopniu, choć w innej formie niż młodsze dzieci.

W obecnej sytuacji małoletniej powódki konieczne jest podjęcie działań, które umożliwią jej wyjście z depresji i kontynuowanie nauki. Rodzice, znając sytuację dziecka powinni ponieść wszelkie związane z tym nakłady finansowe, nawet kosztem własnego utrzymania.

Z tych też względów, na podstawie art. 138 k.r.o. w zw. z art. 135 § 1 i 2 k.r.o. orzeczono jak w punkcie „1” wyroku. Ponadto Sąd Rejonowy obciążył pozwanego opłatą od zasądzonej części powództwa i zniósł koszty pomiędzy stronami na podstawie art. 100 k.p.c. O rygorze natychmiastowej wykonalności orzeczono natomiast na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c.

Od powyższego wyroku wniosły apelację obie strony postępowania.

W apelacji z dnia 14 kwietnia 2023 roku (data nadania w placówce pocztowej) pełnomocnik małoletniej powódki M. K. (1) reprezentowanej przez przedstawicielkę ustawową I. K., zaskarżył wyrok w części oddalającej powództwo, zarzucając mu:

naruszenie prawa procesowego:

art. 233 § k.p.c.:

– poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę, a w konsekwencji błędne przyjęcie przez Sąd I instancji, że alimenty na rzecz małoletniej M. K. (3) w kwocie po 1.100 złotych miesięcznie są wystarczające do pokrycia wszystkich usprawiedliwionych potrzeb uprawnionej;

– poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na przyjęciu, że od daty poprzedniego wyrokowania nie zaszły zmiany uzasadniające podwyższenie alimentów, podczas gdy mając na uwadze potrzeby powódki i dochody zobowiązanego, zakres obowiązku alimentacyjnego powinien być większy;

naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. poprzez sporządzenie uzasadnienia w sposób nie odpowiadający temu przepisowi, ze względu na jego ogólnikowość oraz lakoniczność oraz brak odniesienia do dania wiary oraz odmowy konkretnym przedstawionym przez strony dowodom oraz twierdzeniom, w szczególności dlaczego w ocenie Sądu I instancji materiał dowodowy nie dał podstaw do zasądzenia na rzecz powódki alimentów w kwocie 1.500 złotych; a w konsekwencji sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że wysokość alimentów dochodzona przez powódkę jest wygórowana oraz nieznajdująca potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym, podczas gdy dokładna analiza materiału powinna prowadzić do odmiennych wniosków i ustaleń;

bezpodstawne zasądzenie świadczeń alimentacyjnych od dnia 1 stycznia 2023 roku, podczas gdy w żądaniu pozwu przedstawicielka ustawowa małoletniej powódki wносиła o zasądzenie alimentów od dnia złożenia pozwu;

art. 100 k.p.c. poprzez nieobciążenie pozwanego kosztami zastępstwa procesowego;

art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c. poprzez niedostateczne wyjaśnienie przyczyn, z powodu których Sąd I instancji uznał za uzasadnione zwolnienie powoda od zwrotu powódce kosztów procesu;

art. 98 § 1 i 3 k.p.c. poprzez zniesienie między stronami kosztów procesu i niezasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego na rzecz powódki, podczas gdy powództwo zostało uwzględnione i zgłoszono żądanie zwrotu tych kosztów;

art. 98 § 1 i 3 k.p.c. poprzez niezastosowanie tego przepisu i niezasądzenie od pozwanego na rzecz powódki zwrotu kosztów procesu;

przepisu § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie poprzez brak zasądzenia kosztów zastępstwa adwokackiego w wysokości równej co najmniej stawce minimalnej wynoszącej 3.600 złotych;

naruszenie przepisów prawa materialnego:

art. 135 § 1 k.r.o. i 138 k.r.o. poprzez błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że w przedmiotowej sprawie nie nastąpiła zmiana stosunków uzasadniająca podwyższenie alimentów należnych powódce z kwoty 520 złotych do kwoty 1.500 złotych;

art. 135 § 1 k.r.o. poprzez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie wskutek pominięcia przez Sąd przy ustalaniu zakresu świadczenia alimentacyjnego okoliczności wskazujących na zarobkowe możliwości pozwanego;

art. 135 § 1 k.r.o. poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu:

– że pozwany nie jest w stanie partycypować w obowiązku alimentacyjnym względem małoletniej w kwocie wyższej niż 1.100 złotych, a która to kwota nie odpowiada usprawiedliwionym potrzebom uprawnionej oraz zarobkowym i majątkowym możliwościom zobowiązanego pozwanego;

– że alimenty w kwocie 1.100 złotych miesięcznie prowadzą do zaspokojenia potrzeb małoletniej, podczas gdy kwoty zasadzonych alimentów nie wystarczają na zaspokojenie podstawowych potrzeb.

Wskazując na powyższe apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości i podwyższenie alimentów należnych od pozwanego na rzecz jego córki M. K. (1) zasadzonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb, z dnia 7 lipca 2015 roku w sprawie I C 187/15 z kwoty 550 złotych do kwoty po 1.500 złotych miesięcznie płatnej do rąk przedstawicielki ustawowej małoletniej – I. K. do dnia 10-go każdego miesiąca, poczynając od dnia wniesienia pozwu wraz z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminu płatności którejkolwiek z rat.

Ponadto apelująca wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego kosztów postępowania pierwszoinstancyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za postępowanie przed Sądem II instancji.

W odpowiedzi na apelację małoletniej powódki pełnomocnik pozwanego wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku.

W apelacji z dnia 26 kwietnia 2023 roku (data nadania w placówce pocztowej) pełnomocnik pozwanego M. K. (2). Apelujący zaskarżył wyrok w części, tj. w zakresie punktu „1”, „3” i „4”, zarzucając mu:

obrazę przepisów prawa materialnego:

art. 138 k.r.o. poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że w przedmiotowej sprawie nastąpiła zmiana stosunków uzasadniająca podwyższenie alimentów o ponad 100%, w sytuacji gdy zmiana stosunków w rozumieniu powyższego przepisu musi być istotna i polegać na istotnym zwiększeniu usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, bądź istotnej zmianie w zakresie możliwości majątkowych i zobowiązanego do alimentacji; aby ocenić tę zmianę należy porównać

stosunki obecne z panującymi poprzednio, gdy ustalano obowiązek alimentacyjny, czego w przedmiotowej sprawie zaniechano;

art. 135 § 1 k.r.o. poprzez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie wskutek pominięcia przez Sąd I instancji przy ustalaniu zakresu świadczeń alimentacyjnych okoliczności wskazujących na usprawiedliwione potrzeby uprawnionej, brak przeprowadzenia w tym zakresie postępowania dowodowego i oparcie się w tym zakresie wyłączenie na twierdzeniach matki małoletniej oraz dowolne przyjęcie, że usprawiedliwione wydatki małoletniej powódki uzasadniają podwyższenie alimentów od pozwanego na rzecz M. K. (1) do kwoty po 1.100 złotych miesięcznie, w sytuacji gdy:

– małoletnia powódka nie uczęszcza w ogóle do szkoły, nie chodzi na zajęcia dodatkowe, nie dojeżdża do szkoły, brak dowodów na zakup przyborów szkolnych;

– powódka, jak wynika z zeznań przedstawicielki ustawowej, w zasadzie nie wychodzi z domu, nie spotyka się ze znajomymi na mieście;

– brak dowodów, że M. K. (1) musi uczestniczyć w prywatnej odpłatnej terapii psychologicznej i psychiatrycznej; ponadto jak udało się ustalić pozwanemu ostatni raz M. K. (1) była na terapii w Poradni (...) w dniu 16 lutego 2023 roku, co świadczy o podjęciu prywatnej terapii tylko na potrzeby postępowania o podwyższenie alimentów;

art. 135 § 1 k.r.o. poprzez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie wskutek pominięcia przez Sąd I instancji przy ustalaniu zakresu świadczeń alimentacyjnych okoliczności wskazujących na zarobkowe i majątkowe możliwości pozwanego i tym samym przyjęcie, że jest on w stanie płacić alimenty na rzecz córki w kwocie po 1.100 złotych miesięcznie, podczas gdy możliwości majątkowe i zarobkowe kształtują się na poziomie około 3.200 złotych netto, z czego konieczne wydatki to kwota 1.830 złotych (150 złotych leki, 500 złotych czynsz, 100-120 złotych energia, 30 złotych gaz, 80 złotych TV, 100 złotych abonament za telefony powódki i pozwanego, 437 złotych rata kredytu, 400 złotych paliwo do samochodu, około 33 złote miesięcznie ubezpieczenie samochodu), a do tego dochodzą dobrowolne alimenty dla powódki w kwocie 800 złotych miesięcznie, koszty zakupu jedzenia, chemii i środków czystości;

naruszenie przepisów prawa procesowego, mające wpływ na treść orzeczenia:

art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, dokonanej z pominięciem zasad logiki i doświadczenia życiowego, poprzez przyjęcie że:

– absencja w szkole wynika z choroby, na którą cierpi M. K. (1), w sytuacji, gdy z zaświadczenia z Poradni (...) z dnia 3 stycznia 2022 roku wynika „Brak przeciwwskazań psychiatrycznych do uczestniczenia w lekcjach z przedmiotów zawodowych”;

– małoletnia powódka musi uczęszczać na prywatne wizyty do psychologa i psychiatry, gdyż oczekiwanie na wizytę z NFZ byłoby zbyt długie w jej obecnym stanie zdrowia, poza tym miałyby różnych psychologów, w sytuacji, gdy z zaświadczenia z dnia 16 marca 2022 roku (...) Centrum (...) wynika, że M. K. (1) pozostawała pod opieką poradni od 4 października 2021 roku i miała jedną wizytę diagnostyczną z mamą i jedną z uczennicą, dodatkowo odbyły się dwie porady (łącznie 4 spotkania), następnie zawieszono wizyty z uwagi na objęcie terapią psychologiczną wP. (pierwsza wizyta 21 października 2021 roku) – brak informacji czy w ramach NFZ małoletnia nie mogłaby mieć zapewnionej regularnych wizyt u psychologa, zwłaszcza, że pomiędzy rozpoczęciem leczenia w T.w dniu 4 października 2021 roku do rozpoczęcia leczenia w P.w ciągu 3 tygodni odbyły się aż 4 konsultacje; ponadto jak wynika z wydruku z Informatora NFZ o Terminach Leczenia w Poradni (...) (...) w (...) Centrum (...) na ul. (...) na dzień 24 lutego 2023 roku pierwszy wolny termin na przyjęcie jest jeszcze tego samego dnia;

art. 233 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez dowolną i wybiórczą ocenę dowodów, jak też pominięcie szeregu istotnych okoliczności mających wpływ na rozstrzygnięcie:

– pominięcie możliwości zarobkowych matki powódki, która, jak udało się ustalić pozwanemu, niezwłocznie po wydaniu wyroku przez Sąd I instancji wróciła do pracy, a tym samym wzrosły jej dochody;

– ustalenie, że matka powódki wydaje na paliwo do samochodu kwotę 300 złotych, choć pozostawała na zasiłku i nie musiała dojeżdżać do pracy i jednocześnie pominięcie wydatków na paliwo ponoszonych przez pozwanego, choć dojeżdża in do pracy i do ojca w R., który wymaga pomocy i opieki ze strony syna.

Wskazując powyższe apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki alimentów w kwocie po 800 złotych miesięcznie, poczynając od dnia 1 stycznia 2023 roku, przy czym pozostałe warunki płatności pozostawiając bez zmian. Ponadto wniósł o zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów postępowania za drugą instancję według norm przepisanych, w tym zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego według norm prawa przewidzianych.

W odpowiedzi na apelację pozwanego pełnomocnik małoletniej powódki M. K. (1) reprezentowanej przez przedstawicielkę ustawową I. K. wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za postępowanie przez Sądem II instancji.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja małoletniej powódki zasługiwała na uwzględnienie jedynie w zakresie daty początkowej podwyższenia alimentów, a w pozostałym zakresie podlegała oddaleniu. Apelacja pozwanego podlegała natomiast oddaleniu w całości.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zawartych w wniesionych apelacjach zarzutów związanych z zastosowaniem przez Sąd pierwszej instancji przepisu art. 233 § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy wyjaśnia, że nie znajduje podstaw aby w ramach ponownej oceny przedstawionych przez strony dowodów dokonać korekty ustaleń faktycznych zakwestionowanych przez skarżącą. Przedstawione powyżej ustalenia znajdują swoje oparcie w zgromadzonych w postępowaniu pierwszoinstancyjnym dowodach, których wiarygodność została w zasadzie poddana prawidłowej ocenie. Podkreślić należy, że dla rozstrzygnięcia o roszczeniach alimentacyjnych, nie jest niezbędne szczegółowe, poparte matematycznymi wyliczeniami ustalenie wysokości należnych świadczeń. Orzeczenia o alimentach muszą uwzględniać całokształt okoliczności odnoszących się do sytuacji majątkowej, rodzinnej, osobistej i zdrowotnej stron postępowania, brać pod uwagę racjonalne wydatki i z racji, że mają kształtować sytuację stron na przyszłość winny zostać oparte na pewnej prognozie ich sytuacji majątkowej w przyszłości. Dokonując ustaleń faktycznych, Sąd pierwszej instancji zgromadził materiał dowodowy pozwalający na wydanie wyroku uwzględniającego powyższe kryteria. Zastrzeżenia sformułowane w apelacjach odnoszące się do braku oczekiwanych przez apelujących ustaleń nie mają więc znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Reasumując, Sąd Okręgowy ustalenia, Sądu Rejonowego co do zasady przyjmuje za własne.

Odnosząc się z kolei do zarzutów związanych z naruszeniem prawa materialnego wyjaśnić należy, że zgodnie z treścią art. 138 k.r.o. w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przez zmianę stosunków rozumie się istotne zmniejszenie lub ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji albo istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, wskutek czego ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga skorygowania przez stosowne zmniejszenie albo zwiększenie wysokości świadczeń alimentacyjnych. Zatem nie każda zmiana w życiu obowiązanego czy uprawnionego do alimentów będzie podstawą do zmiany orzeczenia alimentacyjnego, w szczególności, jeśli nie ma charakteru trwałego, zasadniczego i nie wyczerpuje przesłanek, które w istotny sposób wpływają na istnienie, czy zakres obowiązku alimentacyjnego. Ustalenie wystąpienia zmiany stosunków oraz jej wpływu na wysokość świadczeń alimentacyjnych należnych uprawnionemu, wymaga porównania stanu istniejącego w chwili orzekania o alimentach lub zawierania umowy dotyczącej alimentów ze stanem istniejącym w czasie rozpoznawania powództwa wytoczonego na podstawie art. 138 k.r.o.

W ocenie Sądu Okręgowego biorąc pod uwagę cytowany powyżej przepis uznać należało, że zaskarżony przez obie strony postępowania wyrok Sądu I instancji był co do zasady prawidłowy.

Nie można jednak zaakceptować faktu, że z niewiadomych względów Sąd Rejonowy wybrał jako datę początkową ustalenia zmiany obowiązku alimentacyjnego, od dnia 1 stycznia 2023 roku skoro roszczenie w tym zakresie było zgłoszone już w marcu 2022 r.

W przedmiotowej sprawie wysokość alimentów na rzecz powódki była ustalona ostatnio wyrokiem Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 7 lipca 2015 roku wydanym w sprawie IC 187/15 na kwotę 520 złotych miesięcznie.

W takiej sytuacji Sąd I instancji był uprawniony do ustalenia, czy doszło do zmiany stosunków w rozumieniu art. 138 k.r.o., a zmiana taka niewątpliwie nastąpiła, ale również do ponownego badania sytuacji majątkowej i rodzinnej zarówno osoby uprawnionej do alimentów, jak i zobowiązanej do alimentacji.

Zasady doświadczenia zawodowego, biorąc pod uwagę wiek pozwanego wskazują, że jest on w stanie osiągać dochody na poziomie co najmniej 4.000 złotych miesięcznie. Dodać należy, że z materiału dowodowego wynika, że pozwany nie jest już zobowiązany do płacenia alimentów na rzecz drugiej, pełnoletniej już córki, co niewątpliwie zwiększa jego możliwości finansowe.

Z kolei sytuacja zdrowotna małoletniej powódki jest obecnie trudna i jej ojciec powinien starać się w jak największym stopniu pomagać swojej córce, która cierpi na poważne zaburzenia depresyjne.

Jest oczywiste, że z uwagi na upływ 8 lat od czasu od ustalenia wysokości alimentów, jak i wskazane powyżej okoliczności, nastąpił znaczny wzrost bieżących kosztów utrzymania powódki. Wzrost ten wynika także z faktu, że od daty ustalenia alimentów nastąpiła zmiana siły nabywczej pieniądza, na którą wpływa niewątpliwie inflacja, która w ostatnich latach osiągnęła wysoki poziom. W związku z powyższym, odnosząc się do zasad doświadczenia życiowego oraz faktów notoryjnie znanych stwierdzić należy, że nastąpił wzrost ceny dóbr pierwszej potrzeby (żywności, energii elektrycznej), a więc takich, w zakupie, których powódka nie może poczynić oszczędności.

Brak jakichkolwiek podstaw faktycznych aby uznać, że opisane wyżej przesłanki uzasadniają zmianę wysokości alimentów zaistniały dopiero od stycznia 2023 r.

Wydając zaskarżone orzeczenie, Sąd pierwszej instancji nie naruszył art. 135 § 1 k.r.o., zgodnie z którym zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Współzależność między tymi dwoma czynnikami wyraża się w tym, że usprawiedliwione potrzeby powinny być zaspokojone w takim zakresie, w jakim pozwalają na to możliwości zarobkowe zobowiązanego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 1969 roku, III CRN 350/69, OSNPG 1970/2/15). Dopiero więc ustalenie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego, następnie zaś porównanie tych wartości umożliwia ustalenie, czy i w jakim zakresie (w całości bądź w części) potrzeby uprawnionego mogą być zaspokojone przez zobowiązanego.

Zdaniem Sądu II instancji, zasądzona przez Sąd Rejonowy od pozwanego na rzecz powódki kwota alimentów w wysokości po 1.100 złotych miesięcznie uwzględnia usprawiedliwione potrzeby uprawnionej i możliwości majątkowe zobowiązanego. Jednocześnie, w ocenie Sądu Okręgowego jest to górna granica możliwości płatniczych pozwanego, która wyznacza zarazem zakres obowiązku alimentacyjnego pozwanego wobec powódki.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. oraz art. 385 k.p.c. orzekł jak w punktach „1” i „2” sentencji, zmieniając zaskarżony wyrok jedynie w zakresie daty początkowej ustalenia zmiany obowiązku alimentacyjnego, ustalając ją od dnia 1 kwietnia 2022 roku, a także zasądzając od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1.800 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za postępowanie pierwszoinstancyjne.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono natomiast na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c. znosząc je wzajemnie między stronami.

Jarosław Gołębiowski Paweł Hochman Agnieszka Leżańska